

VERKSAMHETSPLAN 2018

Kulturskolerådet är en ideell, partipolitiskt och fackligt obunden förening där kommuner samverkar för en tillgänglig och högkvalitativ kulturskoleverksamhet. Vår vision är att alla barn och unga har likvärdiga möjligheter att utvecklas genom kulturutövande i verksamhet av hög kvalitet och tillgänglighet.

PRIORITERADE OMRÅDEN 2015 TILL 2018

Kulturskolerådets årsmöte beslutade 2015 om fyra prioriterade områden som ska gälla från 2015 till 2018. Verksamhetsplanen för 2018 tar sin utgångspunkt i följande områden:

- Barns rätt till kulturutövande
- Kompetensförsörjning (grundutbildning av pedagoger/lärare och chefer samt kompetensutveckling)
- Nationell samordning av statistik, kunskap och kvalitetsutveckling
- Forskningsbaserad verksamhetsutveckling

Under 2018 avser Kulturskolerådet att arbeta fram nya prioriterade områden för perioden 2019 till 2022. Ett övergripande fokus under 2018 är att verka för ett fortsatt statligt engagemang och en nationell strategi/politik för kulturskoleverksamhet. 2018 är ett valår och beroende på valutgång kan Kulturskolerådet behöva ompröva prioriteringar och vägval i sitt fortsatta arbete.

BARNS RÄTT TILL KULTURUTÖVANDE

Kulturskolerådet strävar efter att sätta barnens behov och intressen i fokus i samtliga delar av föreningens verksamhet. Det sker mot bakgrund av FN:s konvention om barnets rättigheter samt nationella, regionala och kommunala mål för kulturpolitik och andra sektorer som rör barns och ungas kulturutövande.

FN:s konvention om barnets rättigheter ger en universell definition av rättigheter för barn och barns rätt till kultur. Artikel 31 erkänner barnets rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. Artikel 13 uttrycker barnets rätt till yttrandefrihet. Det innebär att barn och unga oberoende av territoriella gränser, har rätt att söka, ta emot och sprida information och tankar av alla slag, i tal, skrift, tryck, konstnärlig eller annan form. Artikel 12 ger barn rätt att få komma till tals och få sina åsikter beaktade i alla frågor som rör dem. Regeringen är ytterst ansvarig för att Sverige lever upp till Barnkonventionen. Men även kommuner, landsting, regioner och statliga myndigheter är skyldiga att se till att konventionen följs. Enligt artikel 2 får barn inte diskrimineras på grund av kön, språk, religion, nationellt, etniskt eller socialt ursprung.

I den senaste kulturpolitiska propositionen *Tid för kultur* (2009) anges barn och unga som en viktig målgrupp. Fem mål anges där ett rör barns och ungas rätt till kultur. Målet för den

nationella ungdomspolitiken är att alla ungdomar mellan 13 och 25 år ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Regioner och landsting bidrar till en viktig del av den kulturella infrastrukturen för barn och unga. I regionerna finns kulturplaner som beskriver regionens kulturverksamhet där barn- och ungdomskultur är prioriterad. I den kommunala politiken är barn och unga prioriterade och kommunerna står genom kulturskoleverksamhet för en betydande del av de offentliga resurserna till ungas kulturutövande.

Kulturskolerådets insatser och aktiviteter för barns rätt till kulturutövande 2018

Under 2018 prioriterar Kulturskolerådet särskilt aktiviteter kring ungas delaktighet och inflytande samt ensamkommande och nyanlända barns möjligheter till kulturutövande.

Sammanfattningsvis avser Kulturskolerådet att:

- Verka för en nationell strategi som inkluderar alla barns rätt till kulturutövande
- Samverka med *Statens Kulturråd* kring bidrag samt uppgifter för *Kulturskolecentrum*.
- Samverka med *Sveriges Kommuner och Landsting* (SKL) i projektet *Mer för fler* samt olika forum för erfarenhetsutbyten
- Driva utvecklingsprojekt som stärker barns möjligheter till kulturutövande
- Verka för att sprida erfarenheter och resultat från genomförda utvecklingsprojekt till ledare och pedagoger inom kulturskolan
- Utveckla en plattform som syftar till att stärka barn- och ungdomsperspektivet på Kulturskolerådets verksamhet
- Samverka med *Riksförbundet Unga Musikanter* (RUM) kring *Framtidens musikpris*
- Delta i urvalsarbete för *Göran Lagervalls Pedagogstipendium*
- Arrangera erfarenhetsutbyte kring alternativa utförare av kulturskoleverksamhet
- Ta fram en rapport om förutsättningar för kulturskoleverksamhet i kommuner med få invånare

Under 2018 planerar Kulturskolerådet ett flertal aktiviteter kring barns rätt till kultur. I huvudsak rör de opinionsbildning, produktion och publicering av ny kunskap, utvecklingsprojekt samt olika forum för erfarenhetsutbyte.

Kulturskolerådet verkar för ett ökat statligt engagemang för kommunernas kulturskoleverksamhet. Dialog kommer att ske med regering och opposition i syfte att stärka den nationella politiken för kulturskoleverksamhet.

Den årliga rikskonferensen är föreningens viktigaste forum för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling. 2018 års konferens i Stockholm fokuserar på hur kulturskolan kan bli mer inkluderande ur flera perspektiv samt hur olika former av samverkan kan stärka barns möjligheter till kulturutövande.

Kulturskolerådet avser att under 2018 verka för ett ökat barn- och ungdomsperspektiv på Kulturskolerådets verksamhet genom en ny plattform. Detta planeras ske genom ett utökad och mer strukturerad samverkan med organisationer som *Folkyou*, *Ung teaterscen*, *Riksförbundet Unga Musikanter* (RUM) och *Ung i kör*.

Riksförbundet Unga Musikanter (RUM) etablerade under 2015 ett nytt pris; *Framtidens musikpris*. Under 2018 avser *Kulturskolerådet* att samverka med RUM kring priset bland annat genom att delta i juryarbetet.

Uppföljning

Konferenser och kurser följs upp genom enkäter eller andra metoder. Genomförd verksamhet presenteras i verksamhetsberättelse och årsredovisning.

Planerade insatser 2019

Insatser för att stärka barns rätt till kulturutövande förväntas pågå under 2019 genom projekt, erfarenhetsutbyten och olika informationsinsatser.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Kvaliteten i den verksamhet barnen möter i kulturskolan är i hög utsträckning beroende av kompetensen hos ledare, pedagoger och lärare. Tillgången till, och intresset för, ändamålsenliga utbildningar är därför en högt prioriterad fråga för Kulturskolerådet. Förändringar av utbildningssystemet för lärare, minskat intresse bland unga att välja läraryrket, avsaknad av relevanta högskoleutbildningar inom vissa konstområden och statligt finansierad chefsutbildning för kulturskolan, är avgörande framtidsfrågor. Verksamheten i landets kulturskolor skiftar och detta skapar en utmaning för utbildningsanordnare. Det finns inga läroplaner, mål, behörighetsregler eller andra nationella riktlinjer att förhålla sig till. Kulturskolornas frivilliga verksamhet skiljer sig på många sätt från de estetiska ämnena i grundskolan. Kulturskoleverksamhet har särskilda kompetensbehov. Kulturskolerådet har därför lyft behovet av en nationell strategi för barns och ungas kulturutövande, där staten bör ta sitt ansvar för kompetensförsörjning.

Kulturskoleverksamheterna i landets kommuner befinner sig i stark förändring. Musikskolor har breddats till att rymma fler konstområden som dans, teater, konst mm. Vi ser också hur nya verksamhetsformer växer fram och hur kommunerna utvecklar sin verksamhet och sitt kursutbud. *El Sistemas* orkesterskolor har exempelvis på några år snabbt spridit sig och finns på ett flertal orter. Mediaverkstäder, berättarverksamhet, skrivarskolor etc. läggs allt oftare till befintlig verksamhet. Vi ser även hur samverkan med grundskola, föreningsliv, institutioner och näringsliv blir en allt mer vanlig del av verksamheten. På många orter blir kulturskolan ett slags barnkulturcenter som erbjuder verksamhet och service i olika former. Kulturskoleverksamhetens utveckling och förändring genererar utmaningar för utbildningssystemet.

Kulturskolerådet ser behov av att befintliga utbildningar utvecklas så de möter aktuella behov och kulturskolans egenart. Det behövs fler och adekvat utbildade personer som kan anställas inom alla kulturskolans kompetensområden. Kulturskolerådets bedömning är att det utbildas för få och att det inte möter de behov som pensionsavgångar mm. skapar. Det behövs nya högskoleutbildningar för vissa konstområden och för ledare/chefer. Kulturskolerådet menar att det ska finnas ett statligt ansvar för högskoleutbildning, personalförsörjning, chefsutbildningar och kompetensutveckling och avser att på olika sätt driva opinionsbildning i frågan.

Sammanfattningsvis avser Kulturskolerådet att:

- Verka för en nationell politik för kulturskoleverksamhet som beaktar kompetensförsörjning
- Genomföra ett seminarium med de konstnärliga högskolorna och andra utbildningsanordnare om kompetensförsörjningen till kulturskolorna
- Delta i SMI:s styrelsearbete
- Ha fortsatt samverkan med *Karlstad Universitet* kring ”rektorsutbildning”
- Verka för nationell finansiering av ”rektorsutbildning”
- Föra dialog och följa den kartläggning som Statens Kulturråd genomför tillsammans med *Universitets- och högskolerådet* (UHR).

Kulturskolerådet avser att verka för en nationell politik där kompetensförsörjningsfrågan är prioriterad. Det kommer att ske bland annat genom dialog med företrädare för politiska partier och andra berörda aktörer.

Det har tidigare saknats en särskild högskoleutbildning för kulturskolans chefer. Under 2016 etablerade Kulturskolerådet i samverkan med *Karlstads Universitet* en ny utbildning för kulturskolans chefer som fortgår under 2018. Kulturskolerådet deltar i styrgruppen för utbildningen.

De pedagogiska och konstnärliga utbildningar som finns är betydelsefulla för kulturskolan. Under 2018 avser Kulturskolerådet att bjuda in dessa för erfarenhetsutbyte och dialog kring utbildningssituationen i samverkan med SKL och Statens Kulturråd.

Kulturskolerådet har en plats i *Stockholms Musikpedagogiska Institutets* (SMI) styrelse. I denna styrelse bevakas särskilt kulturskolornas perspektiv.

Uppföljning

Konferenser och kurser följs upp genom enkäter eller andra metoder. Genomförd verksamhet presenteras även i årsredovisningen samt på föreningens webbplats.

Planerade insatser 2019

Dialogen med regeringen och Regeringskansliet om statens roll kring kompetensförsörjning förväntas pågå under hela perioden genom arbetet med en nationell strategi. Kulturskolerådet avser också att ha en fortsatt dialog med högskolor och andra utbildningsanordnare för att utveckla och etablera nya utbildningar för kulturskolornas behov.

NATIONELL SAMORDNING AV STATISTIK, KUNSKAP OCH KVALITETSUTVECKLING

Det finns begränsad samlad fakta om kommunernas kulturskoleverksamhet. Kulturskolerådet menar att ett nationellt ansvar för uppföljning och utvärdering är nödvändigt om barn och unga även i framtiden ska kunna delta i kulturverksamhet med hög kvalitet.

Kulturskolerådet har under en längre tid samlat statistik om kulturskolornas verksamhet. Statistiken har bland annat rört antal elevplatser och förändringar i verksamhet. Kulturskolerådet har dock inte resurser att själva svara för adekvat uppföljning och anser att staten bör ha ett huvudansvar i frågan. Kulturskolerådet har därför lyft området som särskilt prioriterat i en nationell strategi för kulturskolan. Från 2018 har Statens Kulturråd fått i uppgift att samla kunskap om kulturskoleverksamhet. Ett *Kulturskolecentrum* ska inrättas som vid sidan av att fördela bidrag ska ansvara för statistik, följa och sprida forskning samt identifiera utvecklingsbehov. I denna nya situation avser Kulturskolerådet att inte längre samla in statistik utan i stället föra dialog med Statens Kulturråd kring nyckeltal och annan fakta. De senaste åren har allt fler regioner utvecklat sitt arbete kring kulturskolefrågor. Under 2018 avser Kulturskolerådet att ta fram och publicera en rapport om kulturskolans roll i de regionala kulturplanerna.

Sammanfattningsvis avser Kulturskolerådet att:

- Föra dialog med Statens Kulturråd om relevanta nyckeltal, definitioner och annan fakta om kulturskoleverksamhet
- Påverka uppdraget till Kulturskolecentrum genom dialog med olika aktörer
- Inom utvecklingsprojekt samla in och sprida metoder, arbetssätt och andra resultat
- Ta fram underlag och publicera en rapport om kulturskolans roll i de regionala kulturplanerna

Uppföljning

Genomförda insatser och resultat presenteras löpande på hemsida, i nyhetsbrev och tidning samt i verksamhetsberättelse och årsredovisning.

Planerade insatser 2019

Dialogen med Statens Kulturråd och Regeringskansliet om statens roll kring samordning av statistik, kunskap och kvalitetsutveckling förväntas pågå under hela perioden genom arbetet med en nationell strategi.

FORSKNINGSBASERAD VERKSAMHETSUTVECKLING

Det saknas i hög grad forskning om kulturskoleverksamhet. Under 2014 genomförde Kulturskolerådet en forskningskartläggning där detta blev klarlagt. Kulturskolerådet saknar framförallt verksamhetsnära forskning som kan användas för att utveckla och förnya kulturskolornas verksamhet. Från 2018 har Statens Kulturråd fått i uppdrag att sprida forskning om kulturskoleverksamhet. Kulturskolerådet avser att föra en kontinuerlig dialog med olika högskolor och forskningsmiljöer samt anordna ett seminarium, en kompetensdialog, där forskning och dess betydelse för kulturskolan behandlas och diskuteras.

Kulturskolerådets insatser och aktiviteter kring forskningsbaserad verksamhetsutveckling 2018

- Föra dialog och ha samverkan med Statens Kulturråd kring spridningsaktiviteter
- Genomföra en kompetensdialog i samverkan med Statens Kulturråd och SKL
- Synliggöra forskning vid konferenser, artiklar och sociala medier

Uppföljning

Genomförda insatser och resultat presenteras löpande på hemsida, i nyhetsbrev och tidning samt i verksamhetsberättelse och årsredovisning.

Planerade insatser 2019

Dialogen med olika aktörer om statens roll kring forskningsbaserad verksamhetsutveckling förväntas pågå under hela perioden genom arbetet med en nationell strategi och andra insatser.

ÖVRIG VERKSAMHET

Utvecklingsprojekt

Kulturskolerådet driver utvecklingsprojekt som syftar till att stärka och utveckla kulturskoleverksamheten. Under 2018 avser Kulturskolerådet att fortsatt driva ett antal projekt samt etablera ett nytt utvecklingsprojekt.

Sammanfattningsvis avser Kulturskolerådet att:

- Avsluta och redovisa projektet *Kulturskolan och barn på flykt*
- Ha fortsatt samverkan med SKL och Biblioteksförbundet kring projektet *Mer för fler*
- Ha fortsatt samverkan med *Sveriges kompositörer och textförfattare* (SKAP) kring projektet *Unga låtskrivare*
- Driva projektet *Kulturskolan och barn på flykt* (nordiskt projekt)
- Etablera projektet *Kulturskolan i storstan*

Under 2016 etablerades ett treårigt projekt kring barn på flykt med finansiering från Arvsfonden. Ett flertal kommuner ingår och syftet är att utveckla metoder och arbetssätt för att inkludera barn som är på flykt i kulturskoleverksamhet. Under 2018 genomförs projektets avslutande år. Fokus är att sprida erfarenheter, metoder och arbetssätt.

Arvfondsprojektet *Kulturskolan i storstan* etableras under 2018 med finansiering från Arvsfonden. Syftet med projektet är att bredda deltagandet genom stärkt samverkan mellan kulturskola och föreningsliv samt utveckla ett systematiskt erfarenhetsutbyte mellan Göteborg, Malmö och Stockholm.

I samverkan med SKL och Svensk Biblioteksforening har projektet *Mer för fler* etablerats under 2017. Projektet, som syftar till att bredda deltagandet och utveckla verksamheten genom närmare dialog med målgrupperna, fortgår under 2018.

Sedan 2016 har Kulturskolerådet haft ett samarbete med SKAP kring projektet *Unga låtskrivare*. Ett flertal fortbildningstillfällen och workshops har genomförts och under 2018 avser Kulturskolerådet att utveckla detta samarbete genom olika kurser.

Nordiska ministerrådet har beviljat Kulturskolerådet medel till ett projekt om barn på flykt och som rymmer en nordisk kulturskolekonferens samt erfarenhetsutbyten.

Under 2018 planeras ett nytt projekt *Kulturskola i hela landet* som syftar till att utveckla samverkan mellan kommuner. Medel till projektet *Kulturskola i hela landet* kommer att sökas från Arvsfonden.

Uppföljning

Projekten redovisas till Arvsfonden och andra huvudmän. Genomförda insatser och resultat presenteras även i verksamhetsberättelse och årsredovisning.

Planerade insatser 2019

Projektet *Kulturskolan i storstan* förväntas fortsätta med år två under 2019. Projektet *Kulturskola i hela landet* förväntas starta i januari 2019.

Internationellt arbete

Kulturskolerådet ser möjligheter att stärka och utveckla lokal kulturskoleverksamhet samt opinionsbilda genom internationell samverkan.

Sammanfattningsvis avser Kulturskolerådet att:

- Delta i *European Music School Union* (EMU)
- Delta i *Nordiska musik- och kulturskoleunionen* (NMKU)
- Arrangera en nordisk kulturskolekonferens
- Etablera 4 nordiska erfarenhetsutbyten
- Delta i projektet *Ett inkluderande kulturliv i Norden*

Ambition för 2018 är att stärka och utveckla det internationella arbetet. Kulturskolerådet är under 2018 ordförande i *Nordiska musik- och kulturskoleunionen* (NMKU), det nordiska nätverket mellan kulturskoleorganisationer.

Kulturskolerådet är medlem i *European Music School Union* (EMU). EMU skapar olika forum för internationellt utbyte mellan organisationernas 24 medlemsländer. EMU bedriver utvecklingsprojekt och påverkansarbete i syfte att stärka kulturskolans roll i den europeiska politiken. Kulturskolerådet skall bland annat delta EMU:s generalförsamling i Sneek.

Uppföljning

Genomförda insatser och resultat presenteras i verksamhetsberättelse och årsredovisning.

Planerade insatser 2019

Engagemanget inom EMU och NMKU förväntas fortgå under 2019. Under 2019 tar Island över ordförandeskapet inom NMKU.

Kommunikation, opinionsbildning och påverkansarbete

Kulturskolerådet avser att utveckla kommunikationsarbetet i syfte att stärka det opinionsbildande uppdraget för en stärkt nationell politik för kulturskoleverksamhet. De huvudsakliga verktygen är vår tidning Kulturskolan magasin, webbsida, nyhetsbrev, konferenser samt rapporter och andra publikationer. Målet är ökad medial synlighet och debatt för de områden som Kulturskolerådet identifierat. Särskilt prioriterat är kommunikationsinsatser som syftar till ett ökat statligt engagemang, fakta om kulturskoleverksamhet och resultat från utvecklingsarbete.

Sammanfattningsvis avser Kulturskolerådet att:

- Publicera artiklar, nyheter och debattinlägg utifrån rapporter och andra källor
- Arrangera en debatt kring nationell politik med partiernas talespersoner för kulturpolitik
- Verka för att fakta om kulturskolornas verksamhet sprids
- Verka för ett ökat statligt engagemang för kommunernas kulturskoleverksamhet
- Delta under Almedalsveckan
- Genomföra försöksverksamhet med en podcast om kulturskolefrågor

Uppföljning

Genomförda insatser och resultat presenteras i verksamhetsberättelse och årsredovisning.

Planerade insatser 2019

Kommunikationsinsatser och opinionsbildning förväntas fortgå under 2019. Beslut om nya prioriterade områden blir styrande och avgörande för fokus och inriktning.